E MULT DE-ATUNCI..

E mult de-atunci... e mult, nepoate,
Și ca prin vis le văd pe toate...
Hei! să te miri, să te cutremuri
De câte-au fost 'nainte vremuri —
Și-i mult, e mult de-atunci, nepoate!

Intrase sabie în țară...
Zaveră... ciumă... jaf și pară!
S'au prăpădit ai mei cu toții
Și tot ce-aveam prădară hoții —
Și Turcul stăpânea în țară.

Cum am scăpat şi eu cu zile
Nici aş putea să-ţi spun, copile...
Pe semne Pronia cerească,
Voind ca să mă pedepsească,
Mi-a dăruit pedeapsa 'n zile...

Că uite! vremurile-acelea
De-au fost amarnise şi grele,
Dar inimi drepte, credincioase,
Vin bun şi cântece frumoase
Erau pe vremurile-acele...

Azi cat nedumerit, nepoate:
Cum toate se schimbară, toate!
Din cântece azi n'ai ce-alege,
Nici vinul nu e vin în lege,
Nici inimi nu mai sînt, nepoate!..

NUCUL

Acelaş loc iubit umbreşti
Şi-un colţ de cer întreg cuprinzi —
Nuc falnic, strajă din poveşti,
D'asupra casei părinteşti
Aceleaşi crăngi întinzi...

De veacuri fruntea nu ţi-o temi,
Ţii piept când vin furtuni năval —
O de-ai putea să mai rechemi
La poala ta şi-acele vremi
De trai patriarhal!

Acel şirag de mândre veri
De cari mi-aduc aminte-abea
Asemeni unor dragi păreri
Ce-au legănat în mângăeri
Copilăria mea...

O, de-ai putea să mai aduni
Alaiul de copii vioi
Ce'n horă se 'nvârteau nebuni
Și toamna făurea cununi
Din veștedele-ți foi!

Dar unde-s brudnicii copii
Și unde-s râsetele lor?...
Potecile-au rămas pustii
Și-i năpădit de bălării
Pustiul din pridvor...

De mult s'au risipit și-acei
Bătrâni ce 'n umbră ți-au stătut
La sfaturi cu părinții mei —
Și frunza ce-o călcară ei
Țărână s'a făcut!

Străjer măreț, mai ți-amintești?....
Tu singur, încă neînfrânt,
De-amar de ani adăpostești
Ruina casei părintești
Pe care azi o cânt!

BUNICA

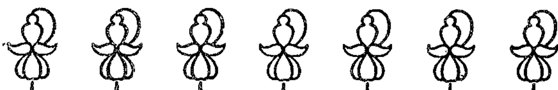
Cu părul nins, cu ochii mici
Și calzi de duioșie,
Aeve par'c'o văd aici
Icoana firavei bunici
Din frageda-mi pruncie.

Torcea, torcea, fus după fus,
Din zori și până 'n seară;
Cu furca 'n brâu, cu gândul dus,
Era frumoasă de nespus
In portu-i de la țară...

Căta la noi aşa de blând,
Senină şi tăcută;
Doar suspina din când în când
La amintirea vre-unui gând
Din viaţa ei trecută.

De câte ori priviam la ea,
Cu dor mi-aduc aminte
Sfiala ce mă cuprindea,
Asemuind-o 'n mintea mea
Duminecii Prea-Sfinte...

FUSUL

E lineşte 'n chilia bătrânei, — şi 'nserează...
Sub vatră ţârăeşte un greer nestatornic,
Işi leagănă 'n perete tic-tacul vechiul ornic —
Se 'ntunecă chilia şi iar se luminează,
Şi-aleargă fusul spornic...

Topită de veghere bunica toarce, toarce,
Cu minţile p'aiurea, cătând la foc pierdută...
Şi ca purtat în umbră de-o mână nevăzută
Tot fuge'n cercuri fusul şi tot mai iute stoarce
Din caer lâna mută...

Mâhnită stă Prea-Sfânta sub candela de pază,
Se irosește 'n aer cucernic busuiocul;
Pe vatră luptă 'n umbră mocnit și vânăt focul,
Instreinatul greer sub vatră aiurează,
Schimbând într'una locul.

Și ca 'ntr'o vrajă fusul se 'nvârte și suspină...
Amurgu 'ncet își cerne cenușa obosită...
Bunica 'ngândurată zărește ca prin sită
Trecând pe din 'nainte-i o viață în ruină
Și-o lume părăsită...

REVEDERE

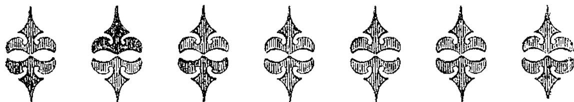
De la fereastră, din vagon
Văd satul alb sclipind în zare...
Un şuer lung... Tresar mişcat...
Simt inima bătându-mi tare.

Văd poarta ţărnii... Turnul vechiu...
O casă... două... toate ninse!
Şi gara... lume...' Uite-ai mei!
M'aşteaptă toţi cu braţe 'ntinse...

E mult de când nu ne-am văzut,
E-atâta haz şi bucurie!
Doar numai frăţiorul mic
Se uită lung: nu mai mă ştie...

In ochiĭ luĭ naivi şi mari
Citesc un gând, o dulce teamă...
Şi par'c'ar vrea să 'ntrebe 'ncet;
Cine-i urâtul ăsta, mamă?...

FURTUNA

A revenit albastrul Maiu!
Flori în grădină, flori pe plaiu
Și flori la pălărie!
Stau ca pe spini, stau ca pe foc:
E timpul numai bun de joc
Și bun de ştrengărie...

Griveiu, tovarăşul meu drag
Nerăbdător aşteaptă 'n prag
S'asvârl în colţ ghiozdanul...
I-e dor ca s'o pornim hai-hui:
Mă dau mai bine 'n partea lui,
Că nu e Maiu tot anul!

O şterg de-acasă frumuşel;
Griveiu cu mine, eu cu ei —
Și satu 'n colb se 'nneacă...
Intrăm în codru şi Griveiu
A 'nnebunit de vesel ce-i:
Mă muşcă, sare, joacă...

Dă spaima'n vrăbii, latră 'n vânt,
Işi face mendrele; eu cânt
Și codru lin răsună...
Pe sus trec leneş nouri grei —
Noi nici nu ne gândim la ei
Și doar aduc furtună!

Abia o creangă s'a mişcat
Și 'n freamăt lung, neaşteptat
Lumina 'n zări se stânge...
Un roiu de frunze joacă 'n drum —
Tot codru e-un vârtej acum
Și eu pornesc a plânge...

Alerg în jos, alerg în sus:
Am rătăcit şi urme nu-s
Ori încotro m'aş duce!
Un fulger! — repede mă 'nchin...
Ah, mii de duhuri vin
Și vor ca să m'apuce...

Cad în genunchi, prins de fior...
Răsbubuind din nor în nor
Un trăznet se descarcă!
Zic „Tatăl-nostru“ — şi Griveiu
Se uită ţintă 'n ochii mei:
Şi el se roagă par'că...

Dar iată! cât ne-am închinat
Un colţ de cer s'a luminat
Şi codru-i plin de soare...
Eşim voioşi la câmp deschis —
Şi-mi pare că a fost un vis
Furtuna trecătoare!...

VISUL

Bine-ai venit April,
Lună răsfățată!
Sburd și cânt, zglobiu copil,
Ziulica toată!..

Inainte-mi — câmp deschis...
Stau fără-de-țântă,
Totu-i adâncit în vis
Prins de vrajă sfântă.

Jos, pe dâmb, mă tolănesc
Fermecat de lene,
Şi din ce în ce clipesc
Tot mai des din gene...

Somnul vine mângăios,
Soarele mă 'mbată —
Par'c' aud un basm frumos
Cu: «A fost odată...»

In auz îmi sună blând
Zumzetul de albine...
Mândre zâne vin tinzând
Braţele spre mine.

Tainice spre mine vin
Toate la olaltă —
Râd şi 'n jur de mine lin,
Prinse 'n horă, saltă...

Dar când sar să le cuprind,
Caut cu 'ntristare:
Stol de porumbiei sclipind
Flutură în zare...

VARĂ

Asfințește. Printre ramuri
Aurite 'n foc de soare,
Tremură nenumărate
Mici ferești strălucitoare.

Sub arțar, plecat moșneagul
Șade cu luleaua 'n gură,
Pare-că-i cioplită 'n piatră
Luminoasa lui figură...

Joacă în văzduh ţânţarii;
Pe furiş, prin frunza rară,
Ca un sgomot de şopârle
Drăcuşorii se strecoară,

Ici şi colo doar s'arată
Printre crăngile mişcate,
Şi, pitiţi, şoptesc în umbră:
Se ghiontesc, râd pe 'nfundate...

Dând semnal întregei cete,
Cel din urmă 'n fund dispare...
— Caută-i de-acu, băete!
Mută stă grădina mare...

Tresărind păşeşte 'n taină,
Doar prin foi adie vântul...
Stă, şi-ascultă... Unde s oare?
Nu se ştie ca pământul!

Moşule, tu ştii pe semne,
Stai cu degetul la gură,
Şi zâmbind şiret, ce dulce
Amintirile te fură...

Dar deodat' s'aude-un țipăt,
Și din 'nalta bălărie
Sare o fetiță blondă
Ca un fir de păpădie!

Geaba fuge nebunește
Ca să scape de ștrengar...
Din tufișuri, pretutindeni
Alte capete răsar...

E un haz! cu larmă mare
Toți jucând se strâng în drum,
Și bunicul râde tare
Pipa scuturând de scrum...

COBZARUL

Salută zdrăngănind din strune,
Bătând cadența din picior
Și cântă legănându-și capul,
Cobzarul, mândru cerșetor...

Iar după datina străbună
Când îi întinzi paharul plin,
El nu bea până ce închină
Și varsă jos un strop de vin...

— Cobzarule, de-ai ştí cât farmec
Şi voe bună răspândeşti
Cu zvonul cântecelor tale
In inimele româneşti !

Noi toţi sîntem aşa de tineri
Că am putea să-ţi fim nepoţi...
Dar când ne zici bătrâna doină
Eşti cel mai tânăr dintre toţi!

CUCOARELE

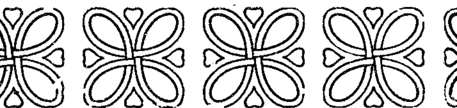
Satu-i strâns în bătătură,
Cântă, joacă, chefueşte...
Sună toba ; plin dulapul
Se 'nvârteşte.

In văzduh e-atât albastru !
In senin e-atâta soare !
Innegresc departe stoluri
De cucoare...

Vin copiii 'n fuga mare,
Ese lumea 'n drum grămadă, —
Un moşneag ridică mâna
Să le vadă...

Dă din cap, zâmbind, clipeşte
Şi îngână veteranul:
«Le-oiu mai apuca eu oare
Şi la anul?...»

VESELIE

La orândă-i o beţie
Straşnică în astă seară!
Nimeni nu mai vrea să ştie
Ce viforniţă e-afară...

Glasuri vesele răsună,
Zic vioare, — urlă vântul...
Joacă toţi cu voe bună,
Duduie subt ei pământul!

Dând uitării grija, scârba,
Inima în piept le saltă...
Pân' şi popa-i trage sârba
Cu creştinii laolaltă!

Bate 'n cisme, stă să cadă,
Dând potcapul către ceafă...
Trei moşnegi aprinşi la sfadă
Se 'ndulcesc din o garafă...

Şi petrec! E o urgie
A lui Dumnezeu afară,
Dar e-atâta veselie
La orândă 'n astă-seară!...

DE ZIUA MEA

Aş vrea să fiu un biet bunic,
Adus din spate şi pitic,
Să-mi mângâi barba albă...
Să stau la foc, de somn să pic,
Visând la vremea dalbă...

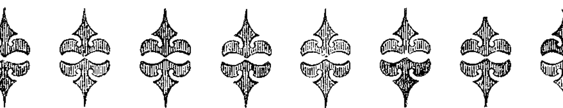
In jurul meu să am nepoţi
Şi pe genunchi să-i joc pe toţi
Şi să le 'nşir alene
Poveşti cu Smei şi Barbă-Coţi
Şi mândre Cosânzene.

Să râd cu ei, copilăros,
Când, moţăind, mi-atârnă 'n jos
Al scufei mele ciucur:
Când ei mă trag de păr vârtos
Să-i cert şi să mă bucur....

Ori, vara, să mă plimb cu ei
Domol p'în vechile alei,
Cu tacticoase pasuri:
Să-i ţiu mereu sub ochii mei
In lungile popasuri...

Şi 'n poarta casei, pe'nserat,
Când oamenii se 'ntoarnă 'n sat
Şi-mi dau pe rând bineţe,
Să 'ngân pe nas, îngândurat
Un psalm de tinereţe...

DOMNU' PROFESOR

Nimic nu 'nvaţă blestemaţii!
Şi eu mi-am zis de-atâtea ori
Că dau la dracu meditaţii...
Dar vezi că cele trei surori
Imi sînt cu mult mai dragi ca fraţii
Cei răi şi neascultători.

Afară-i noapte, vijelie
Şi-i cald în salonaşul lor...
Mă 'ntâmpină cu veselie
Şi toate mă salută 'n cor
Şi fiecare vrea să ştie:
«Ce face domnu' profesor?»

In lecţii, ele-şi spun secrete,
Fac haz pe socoteala mea...
Işi muşcă buzele şirete,
Pufnesc de râs, fără să vrea...
«Ti, bată-vă norocul, fete!» —
Şi mama face haz şi ea.

La masă, — glume, gălăgie...
Şi cea dintâiu îmi toarnă vin,
Drăguţ a doua mă îmbie,
A treia-mi dă paharul plin...
E, cine-mi poate spune mie
In sănătatea cui să 'nchin?

Târziu, când plec de es în stradă
Şi-i întunerec peste tot,
Ah! unde-s ele să mă vadă
Orbit de viscol, cum înnot
Prin valurile de zăpadă...
Şi drumu-i lung şi nu mai pot...

In odăiţa 'ntunecată
E frig... Eu, zgriburit, din pat
Ascult vijorniţa turbată
Şi-adorm cu gândul fermecat
La basmul vechiu: «Au fost odată
Trei mândre fete de 'mpărat...»

ADIO

Da, mult mai bine ar fi fost
Să fi rămas în sat la noi,
De-ai fi avut şi tu vre-un rost,
De-am fi avut pământ şi boi.

Că sântem nevoeşi de tot,
Şi-ai fraţi mici, --şi sânteţi mulţi...
Muncesc din greu, fac tot ce pot—
Şi tot flămânzi, şi tot desculţi!

Tu eşti mai mare, mai deştept
Când oiu muri, pe tine-l las,
Şi multe dela tine-aştept:
Nădejdea 'n tine mi-a rămas.

Noroc măcar dac' ai avea
Să dai de vre-un stăpân milos;
Să-mi scrii mereu, cât 'ei putea,
Că doar tu ştii să scrii frumos!

Şi-acuma — ochii să-i sărut:
Mergi sănătos şi fii voinic!
Dar stăi—o vorbă' aş fi mai vrut,
O vorbă numai să-ţi mai zic:

Tot ochii ăştia,—amândoi,
Aşa frumosi, aşa senini
Să mi-i aduci tu înapoi —
Să nu-i uiţi, dragă, prin străini...

INVINS!

De mult înstrăinatul
    De-abea ce ţi-a sosit,
Aşterne-i, mamă, patul
Să doarmă dus băeatul
    Bolnav şi obosit!

Bătu el multă cale
    De când te-a părăsit...
Invins de dor şi jale
Pe prispa casei tale
    Se culcă obosit...

Ci nu 'ntreba: pe unde
A fost şi ce-a găsit?
El rana-şi va ascunde
Şi nu-ţi va şti răspunde
Decât: „Sânt obosit...“

IARMAROC

Printre mii de șatre albe.
Vezi fanare în amurg
Și prin pulberea de aur
Oamenii pe uliți curg.

Uruie trăsuri și care,
Tobe, trâmbițe răsună;
Un balon scăpat se 'nalță
Dus de vânt, jucând în lună...

Vine-un călăreţ în goană,
Sar lătrând în drum dulăii —
Râd suratele gătite
Mână 'n mână cu flăcăii;

Şi mi-e drag să merg cu dânşii,
Să-i privesc şi să-i ascult:
Lume veselă ca astă zi
N'am mai pomenit de mult!

La ovreiu, în colţ, e cântec:
Joacă un băet c'o fată
Ţupăind, bătând în palme,
Căci a lor e lumea toată!...

ROMANȚA

Trecea în cârjă sprijinit
Pe ulița pustie,
Și 'n canterincă ostenit
El învârtea necontenit
O veche melodie.

Era un cântec ce-l știam
De-acasă,—dintr'o sară...
Cum l-ascultam pierdut la geam
Mi se părea că mă vedeam
La noi acasă, iară...

Și-atâtea lucruri s'au ivit
În mintea mea cu dânsul!
Dar când bătrânul gârbovit
Sfârși romanța, m'a lovit
Pe negândite plânsul.

CÂNTEC DE LEAGĂN

O grădină îngeri meşteri
Zugrăvit-au la fereastră
Şi e frig în casa noastră,
Ca subt bolta unei peşteri —
Dormi, copile, dormi!

Vântul în ogeag suspină,
Mişcă într'una cleampa uşii;
Amorţit-au greeruşii
Subt căuşul de făină —
Dormi, copile, dormi!

Ce ridici mânuţa mică?...
Fulgii albi de nea se scutur':
Peste cap îţi sboar' un flutur,
Ciripeşte-o rândunică...
Dormi, copile, dormi!

ROSELE

De ziua numelui, în dar,
Primise rose Anişoara...
Le-a strâns frumos într'un pahar--
Dar rosele muriră seara...

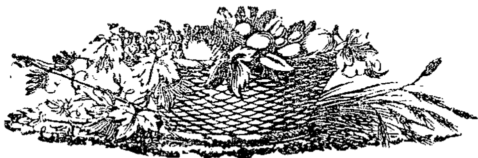
Le cercetează tremurând
Nedumerită, mititica,
De ce s'au stins aşa curând?—
Nu le făcuse doar nimica...

Şi gândul ei nevinovat
Se 'ntunecă de-atâta jale,
Când vede cum s'a spulberat
Podoaba mândrelor petale...

Acum, cu drag, le-adună iar —
O, de-ar putea, le-ar da fiinţă!
Dar isbucneşte 'n plâns amar
Văzând că e cu neputinţă...

Sărman copil neştiutor
Ce plângi sărmana ta comoară,
Asemeni roselor ce mor,
Tot ce ni-e drag e dat să moară...

MOŞ-AJUN

Printre crengi pierdute 'n ceaţă
Luna 'ncet la geam apare
Aruncând pe flori de ghiaţă
Boabe de mărgăritare.

Lângă pat, jos în căsuţă,
Mama plânge despletită
Pe copila cea drăguţă
Intre îngeri adormită...

...Dar ce zgomot e în tindă?
Inima-i stă să se rumpă!
Vin copiii de colindă,
Vin la sora lor cea scumpă. —

Lărmuind cu bucurie
Bat în geam, fac zarvă multă,
Râd cu hohot, făr' să știe
Că fetița nu-i ascultă...

Iar prin crengi pierdute 'n ceață
Luna trist la geam apare
Și lucesc pe flori de ghiață
Boabe de mărgăritare...

PASTELURI

I.

E secetă, — şi de căldură
Pe câmp porumbul se usucă,
Mor vitele în bătătură, —
Şi norii vin... ca să se ducă...

Prin sat aleargă paparude,
Ţăranca apă le asvârle:
Işi scutur' pletele lor ude
Şi-s goale ca nişte şopârle...

Ţăranii 'n cârciumă s'adună;
Pe câmp abea se mişc' o turmă
Tânguitor talanga sună —
Ciobanul a rămas în urmă.

Cu cotul răzemat în bâtă
El cată dus în depărtare,
Dar seceta posomorâtă
Se 'ntinde fără de hotare...

II

Prin sat aleargă paparude
Şi se 'nvârtesc în danţ vioae:
Işi scutur pletele lor ude
Cântând descântece de ploae.

Un uliu sus, d'asupră noastră
Din aripi bate ostenit
Pierdut în liniştea albastră
A cerului nemărginit.

Nori albi din zare se ridică —
Par minunate jucării;
Se 'nşiră, se desprind, se strică
In praf de raze aurii.

III

Tresari din somn... Ce harmalae?
Ţigani cu şatra — ce mai vrei?
In car, sub rogojina spartă,
Fumează, cântă, râd femei...

O droae de copii în zdrenţe
Fac roată şi se bat şi sar, —
Dulăi bătrâni, cu limba scoasă
Merg serioşi pe lângă car...

Se depărtează caravana...
De praf, abia o mai zăresc...
Câmpia aţipeşte iarăşi —
Doar greerii mai ţârăesc...

IV

Coboară seara pe câmpie...
Pe drum pustiu un car cu boi
Se leagănă încet, departe —
Cresc nori de pulbere 'napoi.

In car, îngână cărăuşul
Un càntec vechiu şi trist nespus
Ca o poveste 'ntunecată
A veacurilor ce-au apus...

Şi, cum se pierde 'n umbra serii,
Mă 'ntreb pe gânduri adâncit:
„Va răsări când-va şi steaua
Acestui neam nenorocit?..."

V

Trece 'n sus, pe plaiu în sus,
Un voinic pe-un murg călare.
Înapoi se uită dus
Peste mândrele hotare...

Dus el cată spre Ardeal
Unde-o turlă 'n fund străluce;
Murgul urcă greu la deal,
Pe voinic de-abea-l mai duce...

Neguri de brădet se 'ntind...
Turla 'n văi de mult e ștearsă.
Dar voinicul pribegind
Tot mai ține fața 'ntoarsă...

ARTIŞTI

Trei vagabonzi la poartă-mi vin;
Artişti — o mică trupă:
Copiii după ei se ţin
Şi câinii dau să-i rupă...

Sânt doi micuţi, e mama lor;
Ea, cu flaşneta 'n spate.
E-o zi de toamnă, pic de nor —
Dar cât de triste-s toate!

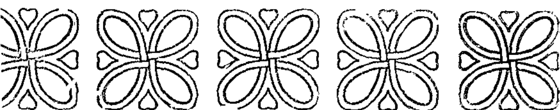
Cu ochii duşi, ca în extaz,
Ea cântă şi ei joacă.
Ii cade părul pe obraz
Şi praful o îneacă.

Ei joacă, sar şi se 'nvîrtesc
Impiedicaţi în zdrenţe;
Răsuflă greu când se opresc
Şi fac la reverenţe.

Intinde piciul istovit
O pălărie spartă:
Comèdia s'a isprăvit,
De-acu — la altă poartă...

Pe urma celor ce s'au dus
Vârtej de frunze-aleargă...
Că mulţi mai poartă Cel-de-sus
Pe lumea asta largă!

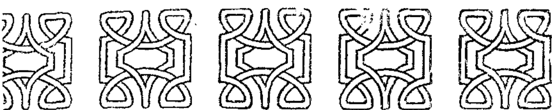
PRIBEAGUL

E noapte ; —la micuţa casă
Fereastra licăre 'n lumină...
Vezi feţe vesele la masă :
Ei povestesc glumind şi 'nchină.

Tu, singur, te strecori prin ceaţă,
Şi-arunci privirea cu sfială:
Te apucă dor de-o altă viaţă,
De linişte patriarhală...

In vis, te-apropii de fereastră
Și numa 'n vis le tulburi pragul:
„Primiți, primiți la vatra voastră
Să hodinească și pribeagul...“

IN BAL

Dansau cu fețe zâmbitoare
Și-și făureau un ideal
Din strălucirea orbitoare
A unei nopți târzii de bal.

In larma veselei orchestre
Inmormântau un trist amor,
Și 'n goana albelor ferestre
Sbura fantastic umbra lor.

Pluteau cu mintea rătăcită
Ca 'n alte lumi, răpiţi de joc...
Şi-atât părea de fericită
Părechea fără-de-noroc !

VREMURI APUSE

Aus alten Märchen winkt es...
HEINE.

In parcul vechiului castel
Pe-aleea solitară,
Un tânăr prinţ rătăcitor
Se plimbă trist şi visător
In fie-care seară...

Se plimbă trist şi visător
Şi 'ngână cu durere:
„Copilă tainică de craiu
Cu vineţi ochi, cu păr bălaiu,—
Tot sufletu-mi te cere..“

Se plimbă visător și trist
Și cu durere 'ngână:
„De ce nu vrei să te ivești
Din ceața vechilor povești,
Să-mi faci un semn din mână?..“

E-o liniște de cimitir
In parcul singuratic:
„O, dați-mi mândrul buzdugan
Și-aduceți calul năzdrăvan
Ce-adulmecă jăratic...“

Ca 'n cimitir e liniște
In tainica grădină —
Trist razele prin cetini curg
Și luminează în amurg
Castelul în ruină...

CU GENELE PLECATE

In castelul dintre codri linişte-i ca în mormânt :
Nu s'a pomenit de-o vreme înăuntru-i râs
[ori cânt.
Credincioşii casei umblă muţi în tainica tăcere,
Rar îşi fac un semn ori schimbă şoapte 'n umbră
[de unghere,
Nu cumva să strice pacea Doamnei triste, adorate,
Ce de-apururi nu ridică genele ei lungi, plecate.
Tristă-i totdeauna Doamna palidă în neagra-i
[haină,
Şi cu nimeni nu grăeşte...
In castelul vechiu e-o taină.

Insă când Barbarul mândru vine de la vânătoare,
Paşii grei şi glasu-i aspru lung vuesc prin cori-
[doare...
Toţi înfioraţi aleargă de porunci să ţină seamă:
Uimiliţi i se închină, galbeni, tremurând de teamă:
Vai de-acei cei stau în cale când sprânceana
[i se 'ncruntă,
In sălbateca-i privire sângeră pedeapsa cruntă...

*

Numai Doamna, numai dânsa,
Liniştită îl aşteaptă, —
Buzele-i subţiri şi fine
Nu surâd, nu scot o şoaptă.

Numai ei, când îl zăreşte,
Inima nu i se bate,
Şi de-apururi nu ridică
Genele ei lungi, plecate...

*

Une-ori, sus, la fereastra
Din iatac, stă nemişcată:
Peste munţi, peste hotare
Caută îngândurată...

Une-ori încet se urcă
Sus, pe 'ntunecata stâncă,
Şi, visând, priveşte dusă
In prăpastia adâncă...

Tristă-i totdeauna Doamna
Palidă în neagra-i haină...
In castelul dintre codri,
In castelul vechiu, e-o taină.—

*
* *

Amândoi stau faţă 'n faţă 'n vechea sa lă stră
[moşească.
— M'ai chemat?... întreabă Doamna mândră, fără
[să-l privească.
El, cu 'n scrâşnet de mânie, palid prinde
[biciu 'n mână,
Face-un pas, vrând s'o lovească, în pornirea lui
[păgână...
Braţu-i cade... Intâlnise iar privirile-i pierdute,
Pironindu-l doar o clipă..,
Năbuşit, îngână: „Dute..."

*
* *

Miez-de-noapte bate, straniu răspunzând din
[stâncă 'n stâncă:
In castelul dintre codri, în iatac, lumină-i încă.
N'are somn sărmana Doamnă, negre amintiri
[o dor:
Inima-i însângerată se 'nfioară 'n preajma lor...

Ochii ei lucesc mai negri, albă-i faţa ei ca varul;
Ea desface scrinul antic, trage 'ncetinel saltarul
Ce, rostogolind din umbră orbitorul lui tezaur,
Joacă 'n schinteeri, sub para candelabrului de aur:
Diamante şi rubine şi topazuri şi safire
Tremură în mii de ape şi se bat în strălucire...

Un inel e între pietre, un inel pătat de sânge...
Ea-l întoarce, — şi-l priveşte... şi porneşte 'ncet
[a plânge.

. * .

Iat'o scoborând în umbră,
Ca o umbră de uşoară,
Scările de marmur albe,
Ori ce freamăt o 'nfioară...

A trecut de pragul porţii...
Noaptea-i mută şi senină;
Pe prăpastie răsare
După stâncă, luna plină.

*
* *

Două braţe, sus, pe stâncă, albe se înalţă'n lună,
Şi, de-un ţipăt lung izbite, negurile-adânci răsună...

BALADĂ

Prin crângul străbătut de lună,
De primăvară înflorit,
Pribeagă cântă o nebună
Trecând cu părul despletit
Și 'n păru-i poartă o cunună
De mirt, — și mirtu-i veștejit...

«Copilă dragă, fii cuminte
Și fugi de dragoste în Maiu...
O, nu te 'ncrede 'n jurăminte
Și nu iubi în luna Maiu!...
Copilă dragă, fii cuminte...

Te-așteaptă ceasul rău în cale
Pe înfloritele poteci —

Și tot norocul vieții tale
Se va întuneca pe veci...
Te-așteaptă ceasul rău în cale...

Și-atunci vei plânge-așa 'n neștire
Și vei înnebuni de dor —
Nici n'o să afli liniștire,
Că nu e leac alinător —
Vei plânge singură 'n neștire...

Doar am iubit și eu ca tine
In Maiu — și n'am avut noroc!
Privește și ia seama bine
Cum rătăcesc din loc în loc —
Doar am iubit și eu ca tine...

Dar tu, copilă, fii cuminte
Și fugi de dragoste în Maiu!
O, nu te 'ncrede 'n jurăminte
Și nu iubi în luna Maiu...
Copilă dragă, fii cuminte...

Prin crângul luminat de lună,
De primăvară înflorit,
Pribeagă, cântă o nebună:
Ea poartă părul despletit, —
In păr i-atârnă o cunună
De mirt — și mirtu-i veștejit...

DOINA

Se tânguesc
    Tălăngi pe căi,
Și neguri cresc
    Din negre văi,
        Plutind pe munți...
    La făgădău,
    La Vadul-Rău,
    Sus, la răscruci,
    Vin trei haiduci
        Pe cai mărunți...

Grăesc încet...
    Un scurt popas —
Și spre brădet
    Pornesc la pas
        Cei trei călări...

Sus, peste plaiu
Tăcutul craiu
Al nopţii reci,
Umbrind poteci,
Se'naltă 'n zări...

Şi neguri cresc,
S'anină 'n crăngi; —
Se tânguesc
Şi plâng tălăngi
Pe căi pustii...
Se duc uitaţi
Cei trei fârtaţi,
Săltând în şa,
Plutind aşa,
Ca trei stafii...

Dar când ajung
La cotituri,
Un chiot lung
Din mii de guri
Dărâmă stânci...
Haiducii mei
Doinesc toţi trei;
Şi clocotesc
Şi hohotesc
Păduri adânci...

CÂNTEC VECHIU

Codrule, stăpânule,
Codrule, bătrânule!
Mişcă-ţi tu poenile
Şi-ţi ridică genele,
De priveşte până 'n zare:
Nu s'arată şir de care,
Şir de care ferecate,
Scârţâind împiedecate,
De-angarele 'mpovărate,
De neferi înconjurate?...
Codrule, stăpânule,
Codrule, bătrânule!

Scutură-ţi tu pletele
Să s'adune cetele:
Cetele haiducilor,
Spaimele răscrucilor
Să răstoarne carele,
Vânzolind covoarele,
Să desfunde lăzile
Să-şi împartă prăzile...

HAIDUCUL

Lumina aurie se cerne printre cetini. —
Trecând, ca o nălucă, în zarea din apus,
Haiducul rătăceşte, cu flinta 'n spate, dus:
In toată lumea largă el n'are alţi prietini
Decât copacii 'n codru şi nourii de sus.

Infiorat de taina singurătăţii grele,
Străvechiul codru sună, foşnindu-şi frunza rar...
Voinicul prinde-un sgomot venit din spre hotar:
Işi saltă dârz podoaba de-alămuri şi de-oţele
Şi ochii lui sălbateci străfulgerând tresar.

Cum se ridică leul stăpân într'o pustie
Şi-aşteaptă prada mândru, cu nările în vânt,
Ca dintr'o săritură s'o culce la pământ —
Haiducul clocoteşte de ură şi mânie
Şi pieptul i se umflă stând să sbucnească 'n cânt...

Dar din tufiş trei focuri vrăjmaşe se descarcă,—
Un răcnet moare 'n pieptul rănitului erou!
El vrea să se ridice şi cade 'n brânci din nou:
Din somn tresare codrul, rănit şi dânsul par'că,
Şi urlă de durere cu repetat ecou...

SALCÂMUL

Priveghiuri lungi de toamnă. In sfeşnic lumânarea
Se luptă 'n întuneric, tot scăpătându-şi zarea,
Precum se luptă somnul cu jalea ce te-apasă
In liniştea ploioasă...

De-odată triste glasuri sporesc mocnita jale,
Bat fâlfâiri greoae d'asupra casei tale...
Se face iar tăcere... — şi te străbat fiorii:
Ne lasă şi cocorii!

«Fugiţi, fugiţi departe, întârziate stoluri,
Să nu v'apuce 'n câmpuri în gheţul de la poluri...!»
Suspină trist în urmă, foşnindu-şi frunza moartă
Salcâmul dela poartă...

NOPŢI DE VARĂ

La casa fără lacăt
Doar luna de mai vine
S'o cerceteze 'n treacăt
In nopţile senine.

Perdelele 'nvechite
Atârnă într'o parte
Ca aripi ostenite
La geamurile sparte.

Doar şoareci ţin soborul
Ungherelor uitate —
Păinjeni ţes covorul
Uitării 'ntunecate.

Şi-aceeaş armonie
De greeri trist răsună
In casa cea pustie
Sub farmecul de lună...

FULGII

Zăceau priveliştele moarte
Sub cerul sur, în asfinţit,
Şi-abea mai auzeam departe
Un glas de crivăţ amorţit.

In mijlocul naturii mute,
Eram eu singur călător:
Imi aminteam de vremi trecute
Şi mă visam în viitor...

Iar din imperiul tăcerii
Se desprindeau fulgi mari de nea:
Càdeau încet, cădeau puzderii
In urma și 'naintea mea...

SINGUR

Te simţi mai singur astă-seară,
Mai mohorâtă-i azi odaia...
Auzi cum şirue afară,
De-alungul streşinilor, ploaia!

Trist, ca o plângere 'nnecată
Răsună 'n noaptea cea pustie,
In noaptea asta 'ntunecată
Ce-ţi păre-un veac de insomnie...

Și cum în van te lupți cu firea
Să cauți vieții tale țintă,
Să smulgi o rază din orbirea
De patimi care te frământă,

Se 'nalță 'n mintea-ți aiurită
Stafia vremilor uitate,
Privindu-te nedumerită,
Cu brațele încrucișate...

CÂNTEC

Cutreeri uliţele 'n rând
Un cântec tainic şuerând:
E 'mâia zi frumoasă, caldă;
O vrabie 'n nisip se scaldă
Și ciripeşte-atât de blând!

Te 'nviorezi şi prinzi puteri
Sub vraja dulcei mângâeri —
La umbră însă-i frig şi-acuma
Și noaptea tot mai cade bruma,
Și 'n suflet tot mai zac dureri...

O RAZĂ

Străin pierdut, pe lume fără parte,
Răznit de-ai tăi, de tot ce-ai scump departe
In van ai blestema și 'n van ai geme:
Nu vor veni, în orele supreme,
Plângând încet pe nume să te cheme,
Nici să-ți închidă ochii după moarte...

La ce amarul desnădăjdei multe,
Zădărnicia unor lacrimi smulte,
Biet suflet gata să-și pornească sborul?
Alină-ți plânsul; potolește-ți dorul
Și 'ntoarce-te spre—A-toate-știutorul:
El singur numai poate să te-asculte...

Precum pe văi se desprimărează,
Pe frunte blând te-o mângăea c'o rază
Ce va străbate întreaga ta fiinţă...
Atunci adoarme ori-ce suferinţă
Primiţi la ceruri cu recunostinţă,
Căci Dumnezeu pe toţi ne are 'n pază!

ACOLO

Tu, singuratică și albastră,
Rătăcitoare 'n infinit,
La ce mă chem, necontenit
Acolo 'n colțul de fereastră
Să te ador înmărmurit ?...

Și spune-mi ce 'nrudită vrajă
Și ce îndepărtat mister
Mă face pururi să te cer
D'asupra capului de strajă,
Stea singuratică pe cer?...

POVESTE

Se spune 'n basme c'a trăit
De mult pe lume-odată
Un biet copil orfan, robit.
De-o vrăjitoare blestemată.

In lanţuri ea-l ţinea ori-când
Şi el plângea de disperare —
Dar lacrămile-i picurând,
Se prefăceau mărgăritare...

Iar vrăjitoarea le strângea
Şi tot mai multe vrea să strângă,
Incât din ce mai mult plângea
El tot mai mult avea să plângă...

Aşa, copii obijduiţi,
Pe lumea noastră sunt poeţii,
Incătuşaţi şi chinuiţi
De vraja blestemat'a vieţii.

Ei plâng de drag, ei plâng de dor,
Şi cearcă în zadar uitare,
Sporind cu lacrimile lor
Comoara de mărgăritare!

CÂNTEC

Noapte, noapte, — iar mă laşi
Singur pe căi pustii,
Părăsit aceleiaşi
Palide melancolii...

Stelele se sting acum,
Roua picură pe flori;
Spune-mi, încotr'o să 'ndrum
Paşii mei rătăcitori?...

RUGACIUNE

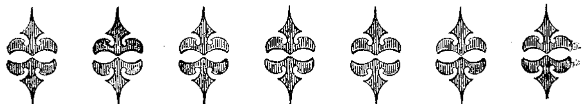
Doamne, către tine 'ndrept
Astăzi ruga mea umilă!
Iartă celuia nedrept:
Dela tronul tău aştept
Cel din urmă semn de milă...

Ca un demon cad învins,
Fulgerat de suferinţă,
In genunchi, cu graiul stins
Și cu sufletul cuprins
De obidă și căinţă;

Dornic brațele-mi întind
Cátre cerurile Tale:
Valurile mă cuprind,
Inima mi-o simt murind
De nețărmurita jale;

Și pe tine te mai chem:
Doamne, tu ești sfânt și mare!
Mântue-mă de blestem...
Către tine plâng și gem:
Indurare!

ZADARNIC!

Senina Dimineaţă pătrunde 'n casa mută
S'apropie de patul poetului cu teamă;
S'apleacă şi obrajii cei palizi îi sărută,
Şoptindu-i la ureche, la visuri nouă-l chiamă:

„E primăvară dulce, copile, primăvară!
N'auzi tu rândunica la geamurile tale?
N'auzi tu pe 'nvăpăiatul Pegas, sburdând la scară
Nerăbdător să sboare pe necuprinsa cale?

„E primăvară dulce... Covor de flori s'aşterne ;
In cer e zvon de clopot şi glas de ciocârlie.
Vieaţa-şi re'nnoeşte isvoarele-i eterne —
Şi-i beată lumea 'ntreagă de-atâta veselie !..“

Poetul n'o ascultă; rămâne surd la şoaptă:
Pleoapele-s căzute şi mâinele 'ngheţate...
Zadarnic jos, la scară, Pegas îi mai aşteaptă,
Zadarnic muşcă frâul şi din copită bate —
Zadarnic !

CUPRINS